

Redactiunea

se afla in

Strat'a lui Leopoldu Nr. 44.

Articolile nefrancate nu se primescu
 decât numai de la correspondintii re-
 lati ai „Federatiunii.“ *Scrisori*
 anonime nu se publica. Articlii tra-
 nsi si nepublicati se voru arde si nu
 mai la cerere espressa se returna.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Appare Joi-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune 3 fl. v. a.
 Pre siese lune 5 „ „ „
 Pre annulu intregu 10 „ „ „

Pentru Romani'a:

Pre an. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
 Pre 6 lune 16 „ = 16 „ „
 Pre 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru Insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taxa timbrala
 pentru fiesce-care publicatiune sepa-
 ratu. In loculu deschisu 20 cr. de linia.
 Unu esemplariu costa 10 cr.

Redactiunea „Federatiunii“ stra-
 mutandu-si locuint'a, incependu
 de la 1. Maiu, a. c. se afla in
 strat'a lui Leopoldu Nr. 44. ceea
 ce se aduce la cunoscutia on.
 prenumeranti si correspondenti ai
 nostri, precum acest'a se pote vede
 si pre fruntariulu diariului.

Redactiunea.

B.-Pest'a, 25 Aprilu 1874.
7 Maiu 1874.

In tote cestiunile câte se afla acum
 dina dillei, neci un'a nu preoccupa
 tare spiritele, decât aceea, carea
 data cu omenina si-a luat in
 tulu si de atunci se afla in perma-
 nenta pusa la ordinea dillei, si careia,
 ca unci cestiuni eminente vi-
 se dede espressione in cunoscut'a
 la rogatiunii Domnului „panea
 spre fiantia (de tote dillele)
 asta-di“ — sunt patru anni de
 recolt'a abia ajunge spre nutri-
 toriloru tierrei, carea neavendu
 merciu si industria dezvoltata, daca
 buccate de esportata, pururea se
 redusa la saracia forte sensibila.
 ier'a publica, — in urmarea rellei
 ministratiuni, a nesocotiteloru in-
 ventioni si a incumetateloru op'ratiuni
 ierarie, — este desiarta, detoriele
 imense, prin urmare sarcinele
 appesa greu asup'r'a populatiu-
 restantiele de contributiune se
 ra cu finea annulu 1872 la infrico-
 suma de 117 millione, carea de
 va fi crescutu progressiv? Era
 carea lor prin esecutiune? adau-
 se cametele de intardiare si in-
 ortabilele spese processuali ce re-
 d'in procedur'a unguresca, cala-
 tile poporului ajunsera la punc-
 culminatiune, — de unde apoi
 poporu si guvernul in neajunsele
 accepta de la gratia divina aju-
 necesariu. Ceriulu se indrepte
 lele guvernului neprevdeteriu,
 identia divina se suplinsca ceea
 guvernul improvidu au uitatu cu
 tatea mintii. Gerulu d'in ultimele
 ale lui Aprile au potentiatu teme-
 ana la desperatiune, ca-ci inca unu
 ar fi ruinat u tierra de alt-
 rea inca destullu de cercetata de
 te, ciurma si crisa financiaria. Sciri-
 etrice d'in dillele trecute, sosite
 osebite parti alle tierrei, erau de-
 de intristatorie, dar in fine ceriulu
 duru si incepu a deschide catarac-
 alle, versandu in abudantia ploia
 acatoria semenatureloru; de atunci
 iatiunile respira mai usioru speran-
 de si recolt'a annulu curr. nu va
 mososa, cellu puciuu va fi de ajunsu
 a pote intimpinu lip- sele vietiei.
 anni mannosi ar fi necessarii spre
 reptu ticalos'a stare a populatiuni-
 ajunse aproape la sapa de lemn,
 colindu-se in neinduratele ghiare
 si vulpine alle usurariloru d'in
 iatiuni lui Iud'a, deveniti domni eschi-
 ai situatiunii prin piramidal'a stu-
 ate a guvernatoriloru si chiaru a
 mentului tierrei, carele in scurt'a sa
 re au incuviintiatu desfiintierea
 usurarie intr'o tierra fara alte isvove
 astigu decâtu numai celle ce ile
 editiedia agricultur'a. — Dupa sci-
 pana acum se constata tristulu
 ca vinele si pomele in mare parte
 tierrei sunt stricate; catu pentru grane

aceste nu ar fi sufferitu tare de geru si
 ca dupa ploia cea abundante, s'ar fi mai
 reculescu. Se dee Ddieu!

Pre candu pre corpulu diplomaticu
 interessedia calletori'a Tiarului russescu
 la scalle, petrecerea lui la Berlinu, vi-
 sitele lui facute generariloru prussian-
 nesci si alte amenunte de curtenire, pre
 noi astadata mai multu ne interessedia
 affacerile nostre domestice si anume dis-
 scussiunile d'in camera deputatoru a
 sup'r'a §. 2 si 7. din legea pentru infi-
 tiarea notariateloru publice. Cu occa-
 siunea discussiunii gener. a sup'r'a ace-
 storu puncte, cari tratadia despre limba
 documinteloru si cualificatiunea notarioru
 loru, d'intre deputatii rom. de partia
 nat. oppos. numai dlu D. Bonciu era
 presentu in camera prin urmare d'intre
 ei numai d'insulu potu lua cuventulu
 pentru aপরar'ea dreptulu de limba sti-
 pulatu prin legea de nationalitate si
 atacatu prin §§-i amintiti ai noiei legi
 notariale. Cetitorii nostri cunoscu dis-
 cursulu dlui Bonciu, precum si allu
 dlui M. Besanu, care d'intre dep. rom.
 deakisti era numai singuru redica vo-
 cea in asta cestiune vitale. Lipsindu mai
 multu timpulu de la redactiunea diariului,
 nu am potutu face apretiar'ea cuvenita
 acestoru doue discursuri, o supplenim
 acuma, cu atatu mai vertosu. ca-ci
 d'in unele parti discursulu dlui Bonciu
 au fostu consideratu ca unu atacu in
 contra partitei nationali, de carea dsa
 s'ar fi si lapedatu. Atatu „Albina“ catu
 si cei pretinsi 4 alegatori ai dlui Bonciu,
 reu a facutu de s'au pregrabitu cu ur-
 da in Turd'a. Este bine a ne pastra
 sangele rece si a tiené totu deaun'a cum-
 petulu in apretiarile nostre, tragandu
 sama tristeloru impregiarari in cari ne
 afflamu, numai asiá vomu poté judeca
 dreptu si fara de patima, ce nasce ur'a
 si invidia personale. Nu vomu aprobá
 neci o data in gur'a deputatoru rom.
 espressioni, cari le audimu pre tote dil-
 lele d'in gur'a magiariloru, prin urmare
 nu potemu aprobá neci unele espr-
 sioni de magulire magiariloru si altele
 de imputare nationaliloru, cuprinse in
 discursulu dlui Bonciu, precum nu am
 potutu la timpulu seu aprobá excessiv'a
 lingustre ce facusse magiariloru d. Babe-
 siu in sessiunea tra camerei, candu dsa ne-
 gasse romaniloru chiaru si viitorulu
 fara de magiari, inse pentru acesta estem-
 porisare, seau mai romanescu pentru ca
 lu luasse gur'a pre d'inainte, nu am
 grabitu a-lu inferá de tradatoriu seau
 de lapedatu de partia nat. asiá neci
 pre dl. Bonciu asta data, pentru espre-
 ssiunile scapate in zelulu seu de a ca-
 stigá bun'a predispositiune a camerei.
 Totulu se reduce la tactica si urmarile
 au doveditu ca tactulu dlui Bonciu, de
 si noue neplacutu, au contribuitu multu
 la fericita deslegare a incidintelui pre-
 cum de alta parte au fostu o fericita
 coincidentia, ca atatu la discussiunea
 gener. catu si la cea speciale a sup'r'a
 emendamentulu la §§. 2 si 7. a legii
 notariale „omulu“ au lipsitu d'in ca-
 mera, ca-ci nelipsindu ellu, prin lips'a
 lui de tactu discussiunea s'ar fi inveni-
 natu si caus'a s'ar fi periclitatu. Ce e
 dreptu, este tristu ca trebe se ne bu-
 curamu candu drepturile ce ni sau sti-
 pulatu prin legi anteriori nu ni-se rape-
 secu prin altele posteriori dar ce se fa-
 cem situatiunea este astfelu si pana ce se
 va schimbá spre bine, intieptiunea sier-
 pelui trebe se se unesca cu blandetiele
 perumbului. Deploramu dara affrontulu

ce patru (respectiv numai trei, ca-ci unu-
 lu, d. Copianu n'au subscrissu, ci altii au
 abusatu de numele dsalle) alegatori d'in
 cerculu elect. allu Buteniloru dederu
 dlui Bonciu prin telegram'a adressata
 dsalle si antecipata cu trei dille mai
 nainte in „Gur'a Satului“. — Alegato-
 rii resp. n'au avutu dreptulu d'a face
 alessulu loru acellu affrontu mai nainte
 d'a se consultá cu toti alegatorii si mai
 nainte d'a cunoscé motivele alessulu
 loru, care nu s'a lapedatu de partia
 nat. oppos. neci si-a schimbatu convinc-
 tiunile salle in ceea ce privesce caus'a
 nationale. — Este pre ausioru a licita
 catu de susu; este preacommodu a se
 espune si apoi frumosiellu a se subtrage
 cu violencia de periclu, esemplulu au
 doveditu, dar este grea sarcina a gasi
 adeverat'a calle d'a poté servi caus'a
 nationale, conformu impregiariloru va-
 riabilé. Nimene nu ni pote imputá las-
 sitate, ca-ci am doveditu prin fapta, ca
 am sciutu si sufferi, daca am avutu cu-
 ragiulu d'a luptá deci nu recunoscemu
 nimenui dreptulu d'a mesurá cu doue
 mesure, cu atatu mai pucinu vomu to-
 lerá impertinentia cellui cu latra ca cati-
 ellulu cellu riosu si-apoi fuge, ca unulu
 ca acestu-a se innegresca pre altii, cari
 urmandu convictiunii loru, tindu pre
 calle mai rationabile a servi caus'a co-
 mune. Vomu avé occasiune d'arevenila
 acestu obiectu pana atunci ajunga atata.

Junctiunile ungro-romane. Cestiunea
 impreunarii calliloru ferrate preoccupa
 viu pre ministeriulu ung. In 4 si 5 l. c.
 se tienura conferintie in ministeriulu de
 finantie Consultarile, in forma de con-
 ferintie preliminarie, nu avura rezultatu
 positivu in siedinti'a de luni, ei se con-
 tinuara marti de la 9 pana la 3 ore si se
 spera ca asta-di, mercuri, se voru poté
 inchiaia cu resultatulu doritu. Detaiurile
 consultariloru nu-su cunoscutu pentru
 momentu, dar speramu ca in scurtu au
 se essa la publicitate. Atata se scie, ca
 conferintia s'au ocupatu mai alessu de
 junctiunea de la *Verciorov'a* si prin ur-
 mare de construirea liniei de la *Timi-
 sior'a* spre *Orsiov'a*. Pana acum domni
 unguri cereau, ba pretindeau 5 puncte
 de junctiune, asta-di, dupa ce muculu
 ajunse a-i arde la degete, se multumescu
 si cu doue si a nume cea mai urgiute
Orsiov'a-Verciorov'a, adeca un'a pre ter-
 ritoriulu Ungariei, era alta pre allu
 Transilvaniei. Aici firesce ungurii ceru
 junctiunea prin passulu *Timisiului* adeca
 preste *Predealu* (*Brassieu-Pioiesci*) pre
 langa ceea de la *Turnu-rosiu*, ne luandu
 in consideratiune, ca abia un'a se pote
 rentá si ca spesele de cladiri mai mare
 parte artificiali (pre la *Timisiu*) ar fi
 enorme, era conservarea annuale ar ab-
 sorbe assemene summe mari.

Appellu.

Catru allegatorii de deputatu dietale ai
 cercului Radna.

Doi anni de candu suntemu fericiti a
 fi representati in diet'a tierrei prin dnulu
 dr. Alessandro Mocioni.

Acesti doi anni au fostu plini de ama-
 ritiune pentru tierra, si in specialu pentru
 scumpa nostra natiune. Cris'a financiara,
 miseri'a, ciurma, discordia bantuoseu din
 acestu timpulu intr'unu modu cumplitu statulu,
 ér oarmuitorii acestuia — purcediendu din
 principiulu artificierii unci supprematia ne-

naturale — pre contulu libertatii si a ega-
 lei indreptatiri croescu logi asup'r'a nostr'a
 fora de noi, — facu dispositii diametralu
 oppuse cu caracterulu, datinele si moravu-
 rile nostre, le-sanctionedia cu sangele nostru,
 si apoi pretindu ca se le respectamu si fora
 contra-dicere se ne supnemu acelor'a.

Gialbeloru, neindestuliriloru si vaiara-
 riloru nostre la curte nu se dá audiu: cal-
 lea de reforma in veri-care directia ni este
 inchisa, si astfelu progressulu pacificu a
 devenitu imposibile. Guvernulu in locu de
 a moleomi, a satisfacé pretensiunile juste
 si ocuitabili a le natiunei Romane, impedeá
 veri ce miscare prin intrevonirea unoru sbiri
 carii trimitu pre ai nostri la temnitie. Midi-
 locele pacifici prin cari s'ar mai poté pre-
 tinde delaturarea asup'riloru ast-modu au
 secatu; ér noue nu ni romane decâtu alter-
 nativ'a: ori a distruge acestu sclavagiu
 constitutionalu, — ori a portá cu re-
 sista catenele lui si mai departe.

Allegatoriloru! éca conspectulu situa-
 tiunii nostre presinte, éca motivele pentru
 cari evrulu nostru de la 1870 in discursulu
 seu pentru arondarea comunitateloru, a
 tabaritu incattu numai e in stare de a da
 pieptu cu nisce calai, cari nu alegu in arme
 nici respecta cellu mai sacru si neviolabile
 dreptu allu poporeloru.

Allegatoriloru! se arretamu, ca suntemu
 la inaltimea misiunii nostre, ca suntemu
 maturi de dreptulu constitutionalu in affa-
 cerele nostre nationale politice, ca pricepemu
 mistificarea veniului dulce prin care tindu
 contrarii a infestá respirulu si colloru mai
 scumpi conducatori ai poporului nostru, se
 li-prevenim appucaturci loru strategice de
 a ne aduce in stare de assediu, se organi-
 samu o concordia disciplinaria —
 de care avemu ca nici-odata trebuintia, —
 si astfelu gupati pre langa cellu mai atletu
 allu natiunei Romane se nu lasamu odata
 cu capulu, ca in cerculu nostru se se in-
 cuibe corruptiunea si nepotismulu.

Allegatoriloru! gangrena a cuprinsu o
 mare parte si din corpulu nationalu allu
 scumpu Romanime, dar noue cu atatu mai
 pucinu ni este permisu a lancedi. Lupt'a
 pentru essistintia ni este sacra, precum de
 sacru ni este dreptulu eternu de essistintia.

Allegatoriloru! dreptulu electoralu la
 dieta este pussu ér in manile nostre! Bar-
 batésca nostre portare la tote allegerile pre-
 cedinte este garantia, ca neci acumu nu
 ne vomu lasá rapiti de amagiri, si nu vomu
 gresí allegerea nostra.

Allegatoriloru! Se cautamu ca loculu
 demnulu nostru representante in parlamen-
 tulu Ungariei, se-lu cuprinda unulu demnu
 de antecessorulu seu, se cautamu si vomu
 vedé si ne vomu convinge ca acellu locu
 cu acea si demnitate — altulu nu, fora nu-
 mai éra dlu dr. Alessandro Mocioni lu-va
 poté cuprinde; se-i insufflamu dar acea ce
 dlui a pierdutu, curagiu si pacientia! Se-lu
 rugamu, se-lu conjuramu pre D-dieu ca in
 acest'a grea lupta pentru essistintia se nu
 ne parasésca. Se-lu realegemu dar cu totii,
 ca-ci este inima din inima nostra, sange
 din sangele nostru. Se uramu cu o gur'a si
 intr'unu sufletu „se traiesca Alessandro Mo-
 cioni deputatulu cercului Radna.

Unii dintre allegatorii din centru.

Camer'a deputatoru Ungariei.

Siedinti'a de la 1. Maiu 1874.

Presiedinte: B. Perczel.

Notari: Seniczay, Széll, F. Wächter, si
 Huszár. — Din partea guvernului se presen-
 tara ministrii: Bittó, Ghyezy, Trefort, Pau-
 ler, Szapáry, Bartal si Szende.

Dupa autenticarea protocolului din sed. precedinta presedintele presenta mai multe petitiuni. Dr. M. Politu se verifica definitiv. —

Sv. Mileticiu sollicita responsulu ministrului de culte in cauz'a convocarei congressului serbu.

Trefort cere, ca reportulu commissiunei de investimentu presentatu facia de proiectulu de lege referitoriu la scolele gimnasiale — se se indrume la sectiuni, ca asiã inca sub durat'a sesiunei acesteia se se pota pertractã.

C. Ghy c z y raspunde la interpellatiunea deputatului Solymossy. Responsulu ministrului e cu multu mai remarcabilu decãtu se nu arretãmu cãte-va passagie din ellu.

In interpellatiunea dlui Solymossy sunt indreptate doue intrebari. Intru un'a insirandu dlu dep. necesurile ce se appesa asup'rã tierrei precum: lips'a baniloru, si a creditului, usur'a, lips'a de munca si celalalte, me intrãba cã ce mesurã voiu luã, pentru sistarea acestoru-a?

Candu e vorba de remediulu cutarui-va morbu, trebue se cercãmu cauz'a morbului. Asiã este si cu Ungaria, respective cu starea sa presenta. Ungaria ca si una tierra, ce se ocupa potemu dice eschisivu cu agricultur'a si intr'o mica parte cu commerciulu, depinde forte multu de la calamitatile temporali. Candu annulu e mannosu, tierranulu mai usloru pote plati contributiunea, dar daca annulu e reu, mai greu. Acestoru. necesari se alatura si crisa de bani, dupa-ce Ungaria e in legatura cu piatile Europei, si asiã totdeun'a simtiesce tote schimbarile relatiuniloru.

Èra starea tierrei nu e asiã de deplorabila, precumu o sugrãvi Solymossy cu coloru atãtu de negre. Cã-ci din banii 1,500,000 fl. meniti pentru ajutorarea lipsitiloru nu s'au spesatu pana acumu mai multu decãtu 700,000 de fl. — Pentru acea restrinsu a raspunde trebue se marturescu cu dorere, cã nu sum in stare a servi cu proiecte, ce aru sistã necesurile aceste.

Ce se tiene de legea usurariei, din parte-mi nu asiã suatui nimeni ca se dorasca restituirea loru, mai alesu din acellu punctu de vedere, cã si calamitatile celle multe provenite din excessiv'a usuraria se potu impuã legiloru de usuraria.

Cu privire la cestiunea baneci nationale, trebue se marturisescu cã aceea in giurstarile presinte nu se pote infintiã. In an. 1872 inca fũ desbatuta cestiunea acest'a, atunci cercustãrile fura mai favoribile, creditulu nostru a fostu neclatinatu inaintea Europei, — macaru cã de atunci incoace se dataa inceptulu crisei — si atunci mai usloru ar fi fostu a adunã summele ce sunt necesarie pentru regularea valutei, spre fondarea baneci. De atunci tote se schimbara, anii rei, crisele banali nimicira cu totulu creditulu ce avurãmu, si asiã a castigã bani pentru fondarea baneci este imposibile. Trebue dar se fimu cu pacientia cãtu tiene timpulu de transitiune. Èra in tempulu acestu-a se luãmu in consideratiune doue principie, anume: ca dreptulu tierrei de a avã banca nat. independentã se fia pentru totdeun'a neviolabile. Allu doilea principiu este: ca cetatieniloru se li-se deschida creditulu. Camer'a pote se-si adduca aminte de decisiunea sa din 21. Febr. 1872 prin care ministrulu de financ. allu Ungariei fũ indrumatu ca in intillegere cu min. de financ. allu Cislaitaniei se faca unu proiectu pentru regularea valutei.

Conformu acestei decisiuni ministrulu de finauce facũ passii necesari nu la banc'a nat. ci la ministrulu de fin. allu Cislaitaniei. Nu credu a fi cu scopu se se adduce la lumina tote punctatiunile negotiatiunei loru, pentru-cã elle nu sunt inca inchiãte, era cu constituirea noului ministeriu negotiatiunile intrara intr'unu stadiu mai nou, si pentru-cã divulgarea acelloru-a ar periclitã pote rezultatu doritu. Ministrulu dice cã se va nesuã ca negotiatiunile aceste se se finesca cãtu de currendu ori cu successu, ori fara de successu, era atunci va relatã despre tote dietei, fara care si-asiã nu se pote adduce neci una decisiune in privinti'a acest'a.

Solymossy multiamesce ministrulu, cã s'a nesuitu a linisci tierr'a, dar ellu neci

decãtu nu pote fi indestullitu cu responsulu. — Nu, cã de ar fi responsulu acestu-a in 1868. candu se incepu er'a constitutiunei ar fi bunu, dar asta-di candu creditulu tierrei e sugrumatu neci decãtu nu e indestullitoriu. In urma roga pre min. se dechiãro sinceru, cã ore adevratu se fia afirmatiunea enuciãta in mai multe diarie, cã in treb'a baneci esiste una conventiune secreta si ore care promisiune obligatoria din parte antecessorului seu. — Roga se se iee cestiunea acest'a la desbattere.

Ghy c z y raspunde la unele asertiuni alle lui Solymossy si dice intru celalalte, cã e dreptu cã nu a primitu solidaritate intru tote cu collegii sei, si cã tocma cestiunea baneci se tiene in resortulu seu, pentru care totu-deun'a iea asup'r'a si responsabilitatea. Amintesc cã daca deputatii se interessãza asiã pucinu de contributiune, nu scie cum o va poté stringe de la poporu. Ce si tiene de asertiunile acell', cã esistu ore cari instructiuni seu conventiuni secrete, despre acelle ellu nu scie nemic'a.

Punendu-se la votu responsulu ministrulu dupa votare nominala 134 voteza cu da er 77 cu nu, 228 de deputati fura a b-senti.

La ordinea dillei urmedia proiectulu de lege relativu la cium'a viteloru.

La desbãtorea spec. §§. 31—34 se primenscu §. 35 cu pucina modificatiune. §§. 36—64 primindu-se fara discussiunea, sied. se redica la 1 ora d. m.

Siedinti'a de la 3, Maiu. 1874.

Presedintele B. Perczel deschide siedinti'a la 10 ore. Din partea guvernului presenti min: Ghyezy, Pauler, Trefort, Bartal, Szende si Zichy.

Dupa autenticarea protocolului dep. Gubbody interpellãia pre min. de comunicatiã despre acea cã in sied. prossima a senatulu imper. fiindu interpellatu min. de comun. din cislaitania, dedo responsulu; cã cladirea cãllei ferrate d'in Vienn'a pana la Novi care ar periclitã lini'a nostra resaritentã, — se affia sub pertractare. Dupa ce lini'a acesta trebue se treca peste Sisecu — voiesce ministrulu a impedecã cladirea acellei linie pana-cã inca nu va fi gata si lini'a din Serbi'a?

Interpellantele mai amintesc, cã prin lini'a acest'a comunicatiunea cea mare pre osebitele mãri nu se va deschide pentru Ungaria, ci pentru Vienn'a.

Patay intrãba dn presiedinte, cã fiindu absentu 228 dn deputatii precum se dovedi la votarea de eri facut'a passii necesari contr'a acestei negligintie?

Presedintele notifica cã in cestiunea acest'a facũ dejã dispositiunile necesarie. (Aprobare)

La ordinea dillei urmedia: inregistra-rea nailoru. Petitiunea din Mediesiu (Aranyos-Medgyes), in care representatiunea cercului cere ca averile beserice se se intrebuintieze pentru fundarea baneci nat. au datu ocasiune la discussiuni mai lunghe si animate.

Solymossy B. tiene de correspunderiu tempului, ca petitiunea dupa una motivare mai lunga se nu se indrume la min. financ. ci la comisiunea pentru regularea relatiuniloru intre beserica si statu.

Csanãdy esprimendu-si bucuria, cã tierr'a recunoscundu faptele celle scandaloase in cursu de 7 anni alle guvernului, cere introducerea reformelor radicali. Oratorulu dorcesce, ca averile se se iee de la clerulu rom. si gr. catolicu si se se faca unu fundu din care se se platesca prentii de tote confessiunile.

Tom'a Pèchy dice cã cu ocasiunea desbatterei asup'r'a unei petitiuni, nu e cu scopu a desbãte numai per tangentem unu lucru asiã de ponderosu, ca cellu de sub cestiune. Primesce propunerea commissiunei centr.

Szakãcsy amintindu patriotismulu clerului din secl. trecut, nu consimte cu Solymossy.

Németh din partea partidei salle nu nu pote esprime marea bucuria a dlui Csanãdy, ci i pare bine, cã guv. nu facũ pan'acum proiectu pentru luarea bunuriloru preutiesci, cã-ci de faceã le ar fi si papatu in cei 7 anni. (Haritate.) Si de ar voi guv.

se iee bunurile clerului ellu nu l'ar partini pre cãtu timpulu guv. stã pre basea pactului dualisticu. Amintesc, cã ellu nu are incerdere in min. de financ. de candu acellu-a deveni membru guvernului dualisticu.

C. Tisza vorbindu contr'a asertiuniloru lui Németh, dice cã primirea aceste petitiuni ar impedecã infintiãrea baneci nat. Din parte-i nu dorcesce, ca prentii se traga lefe de la guvern pentru-cã atunci ei ar depinde de la guvern. Sustiene propunerea commiss. centr.

Csanãdy esplica cuvintele salle reu intillesse.

Tisza amintesc, cã Csanãdy citãza unele ce ellu nu-a dffsu. Dupa punerea la votu camer'a primesce propunerea comis. centr.

Dupa acea se escã una disputa forte infocata, pentru suspinderea din postu a professorului Rill de la preparandi'a din Bud'a.

* Trefort spre deslucire amintesc, cã pana ce fũ Rill la preparandi'a din Bud'a, trebile institutulu erau forte incurcate. — Pentru acea ellu lu-denumi de prof. la institutulu din Szabadka. Rill ceru timpulu de 3 lune ca se se cugete. Dar fiindu-cã ellu sub acestu tempulu intentã unu rebellu formalu contr'a ministeriului in genere si a ministrulu de culte si instr. in specie — l'a destituitu din postulu seu.

Schwarz combatu viu arbitrariã procedura a ministrulu.

Csernãtony spriginisce pre Schwarz.

Ûrményi notifica, cã datorinti'a competitivaria e a cercã, cã ore procedur'a min. abate-se de la lege, seu ba? Fiindu cã aici nu vede ce-va in contra legei, affacerea si tiene de administratiune. Almãssy spriginisce propunerea lui Schwarz. Huszãr asiã vede, cã neci com. pat. nu e in chiaru cã ore procedur'a min. e legala seu ba? Referintele respinge accus'a.

La cestiunea acest'a mai vorbesce: Oláh, Tisza spriginindu pre Schwarz era Pulszky si Csengery pentru propunerea commiss. centr.

Presied. pune la ordinea dillei pentru sied. de mane: Reportulu com. de immunitate relativu la deputatii Becze si cont. Haller, proiectulu pentru registrulu nailoru; pentru desdaunarea nenorociloru intemperate pre cãllele ferrate.

Siedinti'a se redica la 2 ore d. m.

Sinodulu archidiececanu din Sabiu.

(in 10 Aprile.)

(Urmare.)

Cu privire mai departe la ultimele dispusiuni alle marelui si generosului defunctu, carele pre langa visteriile adunate in vietia pentru beserica sa, si dupa morte au inzestratu acea beserica si pre credinciosii ei cu intrãga averea sa, asiã si cu acellu institutu, allu tipografie, creatu de cãtra repausatulu pre spesele salle, inca la an 1850 pentru educatiunea si cultura poporului seu si a natiunei romane in genere despre carele insu-si testatorele dice: tipografia „careã pana la morte o amu grigitu si administratu si numai Ddieu scie cu cãte greutãti o amu aperatu“ si pre carea ellu no a umitu „Tipografia archidiececana“ in urma acestoru-a se propune:

Sinodulu archid. cu prnfunda multiamire si recunoscintia primesce acelle daruri generose ale Marelui Andreiu si decide ca testamentulu precum si tote dispositiunile ultime alle lui se se sustiene pentru totu-deun'a neatacate si se se proceda in ventoriu intogmai ditpositiuniloru cuprinse in acelle; era averea de sub punctu III. allu testamentulu din 1. Augustu, 1871. se se numesca de aici inainte „Fundatiunea Siaguniana.“

Dispositiunile ultime se se acluda la protocolulu sinodulu.

In privinti'a celoru-allalte puncte espuse mai susu atingatorie de pertractarea massei creditarie se propune:

Sinodulu arch. se iee spre indestullitoria cunoscintia reportulu consistorialu remanendu in grigea consistoriului finirea per-

tractarei, era in privinti'a pretensiuniloru mediciloru repausatului, ca nu cum-va acelle se se amane finirea pertractatei complanediã consistoriulu lucrulu pre pacei. —

A II-a parte a reportulu consistorialu se referesce la conducerea archidiececanu tempulu veduviei scaunului arch. si la tinuarea neastramutata ulterioara a tre archidiececanu, facute priu consistoriulu sub presiedinti'a Archim. si Vicariulu M. Pope'a.

Considerandu cã consistoriulu arcid. conducerea Vicariulu archiep., a barbatu, care a fostu aprope doue dec'mana de ajutoriu Marelui Andreiu de a carui deplina incredere s'a bucurã pana la morteã acestuia, a continuatu tempulu veduviei scaunului archiep. archidiececanu fara intr'erumpere si sta dupa neclatinatã ordine de mai inaintãtu in ceea ce privesce morteã marelui Marelui Andreiu cu mai mare acuratetia s'a ingritu intru satisfacerea vointiei testatorului si curarea lassamentulu, spre folosulu archidiececanu si metropoliei nostre, cãtu privinti'a reocuparei scaunului archiep. metrop. a datu mana de ajutoriu in implinirea celloru prescriisse in statutulu ganicu asiã comisiunea propune:

Sinodulu arch. si-esprime la prote recunoscintia s'a atãtu consistoriulu cãtu si presiedintelu seu ordinariu pre pulpulu vacantiei, Archimandritulu si Vicariulu archiep. Nicolau Pope'a.

A III-a parte a reportulu consistorialu se referesce la reintregirea scaunului veduviei archiep. si metr., prin alegerea inaltulu titulu Archieppu si Metropolitu Pr. S. Ivascovicu, careã s'a facutu in congressulu nat. bis. electoralu tinentu 26 Aug. 1873. la Sabiu, si s'au aprã in 17 Sept. 1873. de catra Majestate c. r. apost. in careã di noulu Archieppu Metropolitu au si potutu incepe functiunile salle.

Considerandu cã pre basea statutulu organicu, ce si l'a datu insu-si Metropolu nostru in congressulu seu, dupa art. d. 9. din 1868. si apoi s'au sanctionatu de tra ces. r. apost. Majestate, de abiã 2 au trecut de la morteã marelui Andreiu pana la alegere si abiã 3 lune pana la tarirea alegerei de Archieppu si Metropolitu si continuarea functiuniloru archiep. in nindu si essactu prescriissele canonice dreptu cred. beserice res. si asiã beserica nostra romana metrop. si arch., in priv. ocarmuirei ei o vedemu in fapta dupa ajunsã la limanulu dorintieloru; considerandu cã reintregirea scaunului archiep. metrop. s'a facutu in persõna barbatu doritorulu, a Pr. S. Salle Parintelului chieppu si Metropolitu Procopiu Ivascovicu carele nici o di n'a intãrã dupa prea inalt'a intãrire a ocupã scaunulu beserice si a-si incepe functiunile sale comisiunea se affia indemnata a prote.

1) Sinodulu arch. in cea mai pr. omagialitate cãtra tronulu Majestãtii si depune la protocolu celle mai umilitãtiamiri pentru prea inalt'a si prea gr. ingrigire si priveghiare suprema a Martii Salle ces. reg. apostolice Franc. Iosifu I. si a prea inaltulu acellu gimu r. u. allu Majestãtii Salle, drepturile si constitutiunea beserice si pre cari le vedemu scutite si sustientu.

2) Sinodulu arch. si-esprime la ycollu bucuria sea cea mare pentru reapãrea scaunulu veduvitu prin Pr. S. Salle Archieppu si Metropol. nou allesu Pr. S. Ivascovicu fostu Episcopu allu dudulu si actualu presiedinte allu acestu nodu si intempinandu-lu aici in mediulu nostru cu tota iubirea, lu asigurã a venitoriu despre deplin'a sa incredere mitiendu-i spriginulu seu in tote affa spre binele si inaintare besericei nostre.

Pr. S. Salle Archieppulu si Metropol. de chiarandu-se pre deplinu multiamire cu espunerea faptelor, fericitului seu cessoru, — multiamesce prin cuvintele membriloru sin. si comitentiloru loru intru iubirea cu a fostu imbraciatu la caputulu pastorirei salle, in fine recunoscandu-se pre sine si pre venitoriu in

manifestate, implora de la parintele cerescu daru asupra membrilor archidiecesei si di-ceselor sufragane.

Aceste cuvinte parintesci fura intem-pinate din partea sinodului cu eschiamatiuni fragorose de „Sa traiesca!“ — era reportulu se primesce fara observatiune in generalu si specialu.

Dep. Par. Nicol. Pope'a multiamesece sinodului in numele sau si aliu intregului Consistoriu pentru manifestatiunile de incre-dere, privindu acestea de cea mai mare sa-tisfacere morale pentru lucrările sale si aliu consistoriului.

La ordinea dllei urmza raportulu co-misiunei petitiunarie.

Cu respectu la petitiunea comunitatii bis. din Vorumblocu pentru a fi ajutata de sinodu la acoperirea detoriilor contrasse pentru cladirea scolei confes. Report. Rub. Patiti'a propune din partea comisiunei, se se transpuna Vener. Consistoriu spre consi-derare candu se voru imparti ajutoarele sco-leloru serace.

Dep. El. Macellariu propune reieptarea petitiunei din lips'a fonduriloru.

Dep. N. Pope'a si I. cav. de Puscariu pledeza pentru propunerea comisiunei, ca-rea punendu-se la votu se primesce cu te-stulu: Se transpune Consistoriului spre con-siderare.

Relativu ta rogarea parochului Al. Onitie din Galamfaleu, funginte de 30 anni, pentru unu ajutoriu anualu de 150 fl co-misiunea propune transpunerea petitiunei la impartirea ajutoareloru de la statu.

Propunerea se primesce.

La rogarea paroch. Aug. Cosm'a din Miko-Ujfalau pentru subventiune anualu seu de a i se concede concurrerea la paro-chia mai bune, comisiunea propune tran-spunerea petitiunei la consistoriu spre con-siderare la impartirea ajutoareloru de statu.

Dep. Branu de Lemeni descriindu starea deplorabila a comunei scolei si a paro-chiei recomanda propunerea comisiunei spre primire.

Dep. I. Popescu propune votarea unui subventiuni anualu regulate din interesele fondului Moggianu de 30 mii.

Dep. Nic. Pope'a arreta, ca starea amin-titei parochie nu este atatu de desperata, cum s'a descriisu, de ora-ce diss'a parochia are si portiune canonica, deci nu se pote numerá între cele mai serace — dreptu ceea spriginesce propunerea comisiunei.

Votandu-se se primesce propunerea co-misiunei.

La rogarea comit. par. din Halmeagu protp. Cohalmului pentru unu ajutoriu se a pote zidí turnulu besericei, comisiu-nea propune transpunerea petitiunei la V. Consistoriu spre a aplacida din fondulu be-seriloru serace unu ajutoriu posibilu.

Se primesce.

Cererea deputatului laicu din cerc. VIII. Al. Danciu spre a se dispensa de seditintie la sesiunea de fatia: — Se primesce.

La rogarea sinodului par. gr. or. din comun'a urbana din Clusiu pentru a se luá ab scutu ingrijirea de acea parochia si de unu capelanu, din motivu, ca parochului din Clusiu i s'a datu ajutoriu din fondulu de 30,000 fl. si este si protopopu tractuale si catechisazarea tinerimei s'aru poté face in doue dlle pre septamana si unu cape-lanu in o parochia mica nu se admite dupa conclusele congressuali, rogarea amintita se respinge; pentru edificarea casei parochiali comitetulu paroch. pote prin consistoriulu arch. se adune mila din archidieceasa.

Deputatulu V. Rosiescu pre langa unele deslusiri recomanda propunerea spre primire.

Dep. D. Macellariu se declara contra propuneri si propune transpunerea petitiunei la Ven. Consistoriu spre considerare.

Votandu-se se primesce popunerea dep. El. Macellariu.

Rogarea parochiei Dobr'a spre a se dá unu ajutoriu pentru repararea besericei dearse

La propunerea comisiunei se transpune consistoriului spre a se dá unu ajutoriu din fondulu besicelorlu serace, pentru adunarea de mila se se faca pasii necessari.

Relativu la rogarea asesorului cens. M. Lazaru pentru unu adausu la salariulu seu, comisiunea propune transpunerea petitiunei la comisiunea bugetaria spre considerare.

Dep. E. Macellariu si I. Hanni'a se de-chiara contra propuneri comisiunei.

Dep. Braniace in legatura cu propunerea relativa facuta de densulu in sesiunea trecuta Nr. pr. 50/1873 propune, ca rogarea din ces-tiune se se trca la comisiunea pentru propuneri.

Se admite propunerea deputatului Bra-nesce.

La ordin a dllei urmza raportulu co-misiunei pentru arondarea protopopiatelor.

Dep. Branu de Lemeni propune sino-dului acceptarea in blocu elaboratului de base pentru desbaterea speciale.

Se primesce.

Urmandu desbaterea speciale, dep. Branu de Lemeni propune primirea in blocu a ela-boratului.

Dep. Metianu partinesce propunerea lui Br. de Lemeni, si-reserva inse dreptulu a face unele observatiuni.

Dep. cav. de Puscariu doresce a sci daca acceptarea in blocu are se urmedie cu seu fara reserva.

Dep. Stravoiu se declara pentru pri-mirea fara reserva.

Dep. I. cav. de Puscariu pledeza pentru acceptarea cu reserva.

Dep. N. Pope'a nu e contra acceptarei in blocu, inse nefindu cunoscute amenda-mentele comisiunei la proiectulu consisto-riului, doresce ca referintele se arete dife-rinti'a între elaboratulu consistoriului si aliu comisiunei.

Dep. E. Macellariu combate primirea in blocu si propune trecerea la desbaterea speciale.

Se primesce propunerea lui El. Ma-cellariu.

Urmandu desbaterea speciale

Se primesce fara observare si conformu concluzului elaboratulu comisiunei 1) pro-topopiatulu Sabiului, 2) Selisei, 3) Mercur-ri, 4) Sebesiului, 5) Orestiei, 6) Hatiegul-ului, 7) Deveii, 8) Dobacei, 9) Iliei, 10) Geo-giului, 11) Zarandului, 12) Albei-Iulia, 13) Campenloru 14) Turdei.

Relativu la pialulu Campiei de V. Ro-siescu propune, ca comun'a bes. Apahide, fiindu tare aproape de Clusiu, se se aneeseze acestui piatu.

Dep. Cupsi'a recomanda testulu ela-boratului.

Se primesce inse testulu comisiunei si 15) protp. Campiei 16) Clusului 17) Ungu-rasiului 18) Cetatei pe petra 19) Solnocului de susu.

Dep. N. Cristea face popunerea:

Tractulu ppresv. alu Solnolui de susu si Solnocului de josu intrinescu in unu tractu alu Solnocului cu resiedinti'a in Desiu.

Propunerea acasta se respinge si se pri-mesce nemodificatu 20) pp. Solnocului de josu 21) a Bistriei 22) Giurguiului 23) Mure-siu Osiorheiului 24) Ternavei 25) Mediasiu-lui 27) Seghisiorei 27) Odorheiului 28) Co-halmului (Rapei) 29) a Treiscaaneloru 30) a Brasiovilui.

Cu privire la protp. Barsei dep. cav. de Puscariu propune a se accepta numirea „protp. Branului“ in locu de alu Barsei.

Dep. Metianu dandu unele deslusiri in respectulu nomenclaturei se provoca la con-cluzulu unanimu aliu sinodului pprescu, prin care s'a primitu numirea „protp. Barsei.“

Multiamitu cu aceste deslusiri cav. Pu-scariu retrace motiunea si se primesce te-stulu elaboratului si numirea de 31) pp. Barsei 32) Fagarasiului 33) Avrigului 24) Agnitiei, carui la propunerea dep. M. Bra-niace i se anesza si comun'a bes. Cin-culu micu.

Presidiulu inchia seditinti'a la 2 ore d. a. anuciandu ce: proxima pre diu'a ur-matoria la 9 ore.

Seditinti'a V.

(din 11. Aprile 1874.)

Se otesce si autentica protocolulu din seditinti'a premergatoria.

Deputatulu Olariu anuncia trist'a scire, cu unu membru aliu sinodului arch. protopres-biterulu Illiei Ioane Orbonasiu a repausatu in Domnulu in 10 a. lunei cur.

Sinodulu esprime condolenti'a prin sco-lare. —

Presidiulu anuncia ca au incursu ur-matoarele esibite:

Plansore ananima asupra protopresvite-rului Solnocului Il Sam. Cupsi'a pentru unele intrelessari in oficiu.

Rogarea dep. c. XI. Diam. Manole pen-tru dispensarea de la seditintie sesiunei presente.

Petitiunea invetiatiului disponibilu Gab. Soreanu pentru unu ajutoriu banalu. se transpunu la comisiunaa petitiunaria.

Deputatulu E. Macellariu face urmato-riele propuneri.

„Considerandu ca spre a i se deschide ocaziune sinodului archidieceanu ca corpo-ratiune legislativa bes. de a pote adduce legi salutarie si correespodietorie si de a sa-tisface prin acesta inaltei sale probleme care in lini'a prima e: priveghiarea asupra moralitatiei clerului si poporului credintiosu, Se cere absolutaminte si inainte tote o cun-noscintia perfecta a totoruru elementelor. constitutive din organismulu bes. si a totu-ruru miscamintelor alle acestui'a; conside-randu ca elementele si miscamintele orga-nismulu bes. se manifesteza in vietu'a publica a bes. prin anumiti factori fara a caroru cunoscintia deplina sinodulu arch. nu si-va poté impleni neci odata in modu eficace si multiamitoriu acelle agende cari li sunt re-servate prin § 96 aliu Statului organicu:

Considerandu ca aceia-si factori mani-fastatori de forte morale si materiali alle organismulu bes. nu s'au addussu pana acumu la cunoscintia sinodului arch. asa-urindu si in modu deplinu evidente;

din aceste considerante si-ie voia sub-semnatulu a face urmatoarea propunere:

Prea ven. sinodu arch. sa binevoiesca a insarcina pre Ven. Consistoriu arch. a culege si subterne in venitoriu pre langa reportu si urmatoarele date statistice:

A. Despre processulu divortialu.

1. Cate processe au incursu la Consis-toriulu arch. ca instanti'a a II?
2. Cate din acestea cadu pre fia-care pro-topresviteratu?
3. Cate s'au decisu cu disolvarea ma-trimoniului?
4. Catu s'au respinsu din lips'a de mo-tive de despartire?
5. Cate processe sau decisu cu modifi-carea sentintiei I.?
6. Cate s'au decisu cu aprobarea sen-tintiei I.?
7. Cate s'au decisu definitivu?
8. Cate au apelatu la instanti'a III?
9. In cate processe s'au dictatu parti-loru mulate banali (canone) si in favorea cutarui fondu?
10. Din ce motivu s'au cerutu divor-tiulu?
11. Din ce motivu a urmatu disolvarea matrimoniuului?
12. In proportiune cu cei doi anni pre-mergatori a crescutu seu a scadiutu nume-rulu processelor divortiali si in ce mesura?
13. Cate parechi casatorite traiescu de-spartite fora a fi incaminatu processu di-vortialu?
14. Cate parechi traiescu in concubinatu si ce pasi s'au facutu pentru incetarea ace-stei vietuiri scandalose?

B. Despre cauzele disciplinare.

1. Cate au ocursu in decursulu annului?
2. In ce au consta u invinuirea?
3. Cate s'au terminatu si cate sunt pendente?
4. Ce pedepsa s'au dictatu?

(Va urma).

Monastirea de Argeslu.

(Urmare si fine.)

Comisiunea va esamina acestu pro-jectu si si-va da opiniunea sa.

8. Pentru a redá edificiului vechi'a sa forma, precumu si spre a i-restitui partile sale alterate si lipseloru ce are, recomanda de-o camdata d-lui architectu urmatoarele lucrari:

a). Candu cantarulu se va reasiedia la locu va trebui se i se adauge o balustrada incunguratoria si o funtana la centru, care a trebuitu se le aiba cum le au tote ase-menea fiale, seu baptistere bizantine.

b). Pavimentulu besericei va fi renoitu, dandui-se o dispositiune artistica.

c). Altarul cu prestolulu, cu proscome-di'a si cu diaconiculu seu voru fi refin-iate, cantandu a se folosi atatu de remasi-tiele essistente, catu si de descriptiunile pa-strate in documente.

d). Templ'a, amvonulu mobilarulu sta-tornicu si miscatoriu, adeca jetiurile, ico-nostasele voru fi concepute si esecutate, pe catu se va pote, in o forma si stilu in ar-monia cu aliu edificiului.

Totu asemenea se va urma mai tardiu pentru refintierea cadelabelorlu, polican-dreloru si candeliloru.

9. Pentru mesura definitiva ce va fi a se luá spre a se intari cei patru pilastrii si cele pantru cercuri ce tienu scaunulu pa-tratu aliu turlei cellei mari despre resaritu, d. architectu va presentá mai antaiu mini-steriului o descriere grafica a acestei parti a edificiului, care sustiene pendentivii cu ar-retarea crapaturiloru, a dimensiuniloru si a directiuniloru.

Comisiunea va fi atunci din nou consultata asupra acestui punctu, si dupa-ce va merge si la fati'a locului, si si-va ar-retá opiniunea sa, ministerulu va otari de-finitivu asupra modului esecutarei acestei lucrari.

10. In cea ce privegece reparatiunile esterne, se recomanda d-lui architectu deri-ginte, a nu se scote prea multe petre din loculu loru: ca-ci pentru cele mai usioru crapate, repararea loru se pote face, in par-tile netede, implendu-se golurile cu unu cimentu bine allessu, era candu petrile sunt crapate aduncu, inca si elle potu evita a-nu se scote, ci numai se voru scobi in tota lungimea loru, pana aproape de legatur'a de ferru ce au; se facu apoi crestaturi pre fundu, pentru ca cimentulu se aiba mai multa adorintia cu lespedea (asemenea cre-stata pre partea ei de din apoi), si se asié-dia acea lespedea in cavitate, cu o ingrijire forte mare, dupace i se voru netedi laturile pentru ca inchiaturile se se perda cu totulu la vedere.

11. In partile ornamentale cu sculpturi, tote petrile catu de pucinu stirbite se voru inlocui cu acelea-si precautiuni, avendu la facia loru anteriora destula proeminentia pentru ca sa pota fi sculptate in urma chiaru pre locu.

Pentru ca sculptar'a noua se fia abso-lutu identica cu cea vechia, se voru luá tipare de ipsosu dupa portiunile cele bune, pre o lungime egala cu portiunea de repa-ratu, si apoi se voru punctá acelle deseme-ne pre petra (mettre au point) dupa modulu intrabuintiatu de sculptori, pentru bas-relievuri.

Reparatiunile la sculpturile de la conic-a cea mare sunt pucinu numeroase: dara se voru esecuta cu tota ingrijirea ce merita acestu lucru delicatu.

Cele mai multe din semicolonetele, care se afla mai diosu, de briulu cellu grosu, adeca între ferestrele pe partile late-rale alle narthesului, se voru scote petrele fiindu cu totulu degradate, si se voru inlo-cui prin alte petre de aceea-si forma, dara de o natura mai pucinu stricatosu.

12. In cea ce privece restaurarea tur-leloru, cele doue turle mici, cari se afla la cele doue laturi alle fatiadei, comisiunea crede ca soliditatea loru nu a suferitu prea multu din cutremure si ca s'ar poté resta-bili in starea loru primitiva fara a fi tre-buintia ca se se desface; inse recomanda cestiunea la studiulu dlui architectu dire-gentu. Prin urmare d. architectu va face unu nou studiu asupra acestei cestiuni, si ni lu-va supune printr'unu raporte bine motivatu.

Pentru repararea portiuniloru stricate de la turl'a cea mare din centru, mai allessu la cornicea scaunului patratu pre care este asediata, se voru intrebuintia acelea-si mi-diloce care s'au prescrissu pentru petrele netede si cele ornamentale pre peretii late-rali ai edificiului.

Turl'a cea mare despre resaritu, este cea mai insemnata din ambele turle octogonale, si este atatu de vatemata in catu comisiu-nea opineza ca ea va trebui, probabilu, se fia desfacuta in totalu pana la scaunulu pa-tratu care o sustiene, si apoi readitata.

Mai nainte inse de a se hotari definitiv asupra desfacerei ei, este neoperatu a se face unu studiu graficu allu toturor straturilor de petra, care compunu acesta turla, arretandu-se totu-odata si sectiunile verticale, si redicandu-se, cu cea mai de amenunta essactitate, tote mesurile prin care s'ar constata gradulu de desgradinare allu ambelor constructiuni ce alcetuescu corpulu turlei.

Acesta lucrare trebe se se face de d. architectu, dirigentu si ca se pota combina a se face tot-d'o-data cu unu proiectu completu pentru restaurarea acestei turle mari.

Acestu proiectu specialu, compusu de tote descrierile grafice si de tote notiile, este trebuitosiu atatu spre a dovedi necesitatea darimarei turlei actuale, catu si spre a arreta modulu ei de recladire si de ornamentare.

D. architectu, dirigentu, va presentu in proportiuni redusese, unu specimenu de cea ce are se fia proiectulu generalu allu restaurarei; ca-ci in aceste lucrari fractionate din totulu, se cuprindu si cestiuni importante de constructiuni si lucrari cari reclamu cunoscintie si gustu artisticu.

Acestu proiectu partialu lu-ceru a se face de d-nu architectu, in timpu de doue luni cellu multu de la dat'a primerei de contra d-lui acestei decisiuni. Si pre candu d-lui va elabora acestu proiectu partialu care se va examina si de comisiune pentru a se pota incepe catu mai currendu lucrariile turlei, va lucra, pre catu va pota, si restulu proiectulu generalu de restaurare pentru cele alte parti alle edificiului.

Spre a se pastra cu essactitate centurnele mladiose alle invelisiului de plumbu allu turlei precumu si profilulu elegantu allu toturor laturiloru sale, se voru face, mai nainte d: a se darima acesta turla, tipare de lomnu taiate chiaru pre acelle conturne si profile, cari apoi se voru imbraca in tinichia spre a nu-si perde forma. Elle voru servi la recladire spre a se infintia turla cu profile identice celei derimate.

13. Pentru a lu-ajuta la aceste lucrari si a le pota termina mai currendu, se voru da d-lui architectu dirigentu seu doue ajutore precumu si unu custode allu edificiului si allu materialulu dapa cererea d-lui.

Ajutorele voru fi in acelu-a-si timpu desemnatori capabili de a redica planuri, de a face studii preparatorii, si de a tiené registre pentru tote operatiunile ce se essecutu, precumu si de a redigea unu diurnalu permanentu prin care se se pota constata in totu timpulu, candu, cum si ce felu s'au facutu lucrariile restaurarei.

Aceste persoane voru functiona pre catu va dura si timpulu lucrariilor; elle voru fi remunerate in comptulu fondulu de restaurare.

In comptulu acellu fondu se voru pota infintia si alte ajutore ce se voru arreta de d. architectu, si se voru primi ca indispensabile pentru regularea si mersulu rapide allu lucrariilor.

14. Pre langa proiectulu generalu de restaurare allu monumentulu, d. architectu dirigentu, va forma inca unu proiectu-schitia accessoriu pentru recladirea palatiulu episcopalu, a seminarulu, traselu si constructiunea drumuriloru, pentru amenagiarea si ornarea imprejuririloru cu plantatiuni, fontani si altele.

15. Capriorela invetiatores se va face intrega de ferru cu impluturile de ipsosu, asemenea voru fi de ferru si cercevelile toturor ferestelor edificiului.

Acestea, precumu si invelitorea de plumbu, se voru lucra cu tota ingrijire de maistri dibaci si cu materialu bunu.

16. In privintia aprovizionarei de petra necessaria spre a se inlocui bucatile stricate prin altele noue, pre langa mesura intellepta deja luata de a face ca petra, inainte de a fi pusa in lucru, se stea espusa cellu pucinu unu annu la variatiunile temperaturerei, se mai recomanda inca si acesta mesura, adeca ca pre fia-care blocu de petra se se insemneze, chiaru din momentulu estragerei lui din cariera, culcusulu statelor (le litu de cariere); astfela incatu intrebuintiarea lui se se pota face in sensulu in care petra ofera cea mai mare resistentia.

Petrele voru fi cioplite din grosu chiaru la cariera, dupa patronele date de d. architectu dirigentu spre a se evita risip'a ce sar face de sar taiat tote in paralelepede regulate.

III.

Tote aceste puncturi de instructiuni si de conducere generala a lucrariilor, fiindu astfeli resumate si specificate, mai decidemu urmatoriele:

1. Acesta decisiune a nostra se va comunica indata d-lui architectu dirigentu spre a se conforma intocmai.

I se va comunica asemenea si o copia dupa reportulu comisiunei.

2. Se cere de la intelligintia, activitatea si patriotismulu d-lui architectu dirigentu ca se procedeze si se-si traga unu planu astfeli cum in annulu currentu, pre de o parte se completeze tote planurile si studiile preparatorii ce i s'au indicatu prin decisiunea nostra, era pre de alta lucrariile restaurarei cele possibile de essecutatu in annulu currentu, se se incepa catu mai currendu si se continue.

Pentru acesta d-lui ne va raporta indata ce lucrari se pota incepe de pre acumu. Apoi in timpulu de doue luni indicatu mai susu, d-lui va termina proiectulu partialu ce i-s'a cerutu pentru restaurarea turlei celei mari despre resaritu. Odata cu acestu proiectu aprobatu se voru pota incepe lucrariile pentru acea turla. D. architectu va continua neaperatu si lucrarea proiectulu generalu de restaurare.

3. Lucrariile pentru restaurare se voru efectua seu in regie seu prin intreprindere, dupa natura lucrarei si specialitatea artistica.

D. architectu dirigentu va face totu-odata unu reportu contra ministru, si si-va da opiniunea sa asupra acestui subiectu.

4. La fia-care sfarsitu de luna, cu incepere de la luna lui Aprile pana la finele lui Octobre, d. architectu dirigentu va transmite ministru unu reportu scurtu in care va arreta ce lucrari s'au facutu in luna aspirata.

5. Comisiunea care a lucratu reportulu relativu la restaurarea edificiului, va continua a assista spre a fi convocata si consultata in casurile prevedute prin acesta decisiune si ori de cate-ori trebuinta va cere.

Ea va lucra in acelea-si conditiuni prevedute prin prim'a nostra decisiune de la 30 Ianuariu, 1874.

6. Se voru publica in Monitorulu officialu decisiunea nostra de la 30 Ianuariu, 1874, reportulu comisiunei, intimpinarea d-lui architectu dirigentu si present'a decisiune.

Ministru, B. Boerescu „Pressa.“

Ispania. Nu credu, cum-ca prin desese nostre annunciari despre lucrurile din acest'a tierra, unde de multu dorescu una adeverata fericire, ce dora de multu nu gustara — se fie fara interessu, seu tocmai incomodate pentru on. nostri lectori. Din contra suntemu firmi in presupunerea nostra, candu credemu, ca on. lectori se ocupa cu una viua placere cu sorteá conseqnilor nostri indepartati. Cu acesta ocaziune suntemu in placuta positiune de a servi cu sciri imbucuratorie. Din'a Victori'a de multe ori se arreta perfida facia de causa drepta a republicanilor. Dar in urma se indestulka cu vaietele, cu lacrimile celloru nevinovati, si imbraciasia pre anteluptorii dreptatei si causei sante, incoronandu-le capetele loru cu cunune de lauri nevescedite.

In numerulu din urma allu „Fed.“ amintiramu per tangentem gloriosele victorie a republicanilor. Dar eluptariile aceste sunt mai remarcabile, decatu se le trecemu cu vederea, si se nu. le oferimu cate-va orduri pentru studiarea loru. Victori'a in ori-ce resbellu depinde de la desteritarea si intelleptiunea ducelui, si de la dispusetiunea morala a armatei. In decursulu dilleloru fortunose poturamu esperia, ca republicanii dobandira doi barbati celebri causei loru.

Acestia sunt: Serrano si Concha. — Cellu dintainu ca presiedintele republicei, si ca capulu affaceriloru atatu diplomatice catu si militare, cestu din urma ca unu fiu devotatu causei sante si adeverate. Pregatirile loru cele admirabile, luptandu-se cu mii de neajunsuri sunt apretiate de tota lumea. Er ostasi bravi ai regimulu erau securi, ca nu se lupta pentru misielitate, nu pentru stirpirea celloru mai insemnate recerintie ale omeime. Planurile belliduciloru amintiti fura deja gatite inainte de ce aru mesura lovitur'a de morte asupra lui Don Carlos. Incependu de la 26 Apr. pana in dnu'a luptei decidiatorie, beliducii si-essaminara inca odata preparatiunile facute. In 28 Apr. se incepu lupt'a. Republicanii dedeau focu grozavu asupra carlistiloru, care inse fu toleratu fara ca se respunda assemene. In 29 Apr. se incepu ataculu de nou si cu asiá insulfetre si succesu, incatu liniile prime din armata lui Concha occupu muntii si vallile din Balmosedu. De alta parte Serrano in lupta continua occupu unu spatiu considerabilu, incatu carlistii se infricosiara, si ca se nu fie incungurati de tote partile, — incepura a se retrage, lasandu si cetatea Bilbao — care fu tienuta atata tempu in asediu, si la care Don Carlos lega atate sperantie — in man'a republicaniloru. Nu se pote descrie entusiasmulu trupeloru republicane, candu intrara in acestu orasiu. Cetatea Bilbao e unu'a dintre cele mai celebre cetati alle Ispaniei. De doue ori mantui deja Ispania de ordele carliste. Merita tota lauda commandantele cetatei, care luptandu-se in contra desperarei locuitoriloru si in contra neajunsuriloru materiali, desvolta una perseverantia admirabila.

Dnu'a de 2. Maiu va fi scrisa cu litere de auru in paginile istoriei Ispaniei.

Carlistii desperati se retraseru in munti. — Luptele de pana acumu inca nu stirpisse pre carlistii, dar precum se anuncia — sunt plecati a primi amnestia, ce le oferu guvernulu din Madridu.

VARIETATI.

(Cont. Zichy) ministru de comunicatiune va face una callatoria pentru cercetarea institutoru de econom'a.

(Una mama crudela) In Clusiu morarii din strada ungresca prinsera din apa cadavrulu unui copilasiu blondinu de vre-o 10—12 luni. Copilasulu fu imbracatu cu vestminte fine, de unde se vede, ca ellu fu nascutu de parinti mai potintiosi. Picioarele copilulu erau legate la olata, ca nu cum-va prin miscariile sale se traga atunctiune ore-cui-va. Politia facu deja passii necessari pentru descoperirea factoriloru.

(Una fapta terribila) se intempla in temnit'a din Turda. Anume in temnit'a erau mai multi prinsoneri, si intru acestia si omoratorii din Codrulu Baii. Cu cate-va dille mai nainte prinsonerii convorbindu-se omorira pre paditori si scapara siese.

(Resbellu contra slepuriloru) In Vienn'a de currendu se infintia unu societate, cu scopulu de a nimici slepurile. Membrii sunt activi si partinitori. Activii au datorintia a calca ori si ce slepu mare. Cam sioda intrapindere dar folositoria din 2 puncturi de vedera, anume din punctulu de vedera sanitaru, ca-ci nu va trebui se inghitiesca pravulu mare causatu prin slepuri si din punctu de vedera economicu, fiindu ca la croirea fia-carui vestmentu voru remane cati-va coti, folositi alta-data de slepu. —

† (Necrologu.) Georgiu Cimponeriu, parochu si vicariu gr. orient. in Ternova (comit. Carasiu), reposu in 10/22 Aprile, in allu 59 annu allu vietii, si 41 annu allu fericitei sale casatorie, lasandu in profundu doliu pre amat'a sa socia Petrutia si pre copiii sei: Nicolau, doctore emeritatu; Athanasiu, jude ord. la tabla reg. in Pest'a; Elen'a ved. Burdia, mósia (obstetrica) cercuala in Caransebesiu; Dionisiu, secretariu la direc-

tiunea teleg. in Kanizsa-mare: Maria mar. Isacu, pretessa in Ternova si Constantinu, capu allu statiunei teleg. in suburbiulu Temisioarei: Fabrica. — Cine a fostu reposatulu: se vede din strulu si caracterulu acestoru copii remasi dupa densulu ellu si-a sacrificatu tota vietia, averea si odichna pentru crescerea loru, si merita, a fi imitatu de ori-care romanu. Copiii sei, pururea petrunsi de iubire si stima catre densulu, cu animele sfasiate algera din tote anghurile, a-i da ultim'a onore! La immormentare celebrara S.S. Lloru prentii: Ioane Miclea, Florianu Cioloca si Damianu Isacu din locu; Danielu Schiopone din Soceni; Ioanu Oprea, Mih. Eremia si Nic. Miclesina din Ezeresiu, si Ioane Meda din Vallea-Deni; apoi doctintii Ioane Oprea, Dim. Miclea si Georgiu Cimponeriu jun. — Assemenea sosira dlu Iuliu Petricu pretoru si deputatu dietale; Andreiu Ursiciu notariu, Georgiu si Vasiliu Gianu negociatori din Restia (fosti candu-va invetiacei ai reposatulu); antistii comunali B. Banu Ioanu Dalea si altii din satele vecine, cari totu de impreuna cu nenumerate rudenie, multi amici si cunoscuti, din anima oftedia: Se fia tierrina usiora si memoria binecumentata!

Conchiamare.

Comitetulu centrale allu reuniunei polit. nat. a romaniloru din comitatulu Aradulu va tiene siedintia estra ordinaria in 10 Maiu, st. n. dupa medjadi la 4. ore in localitatea indatinata. Obiectulu de partractare este cestiunea algeriei de deputatu dietalu in cerculu alegatoru de Radna.

Sunt pofiti toti membri comitetulu centralu si mai cu sama acei-a, cari locuescu in cerculu alegatoru de Radna — a se infatiosia la siedintia.

Demetriu Bunciu, presiedinte.

Sciri mai noue.

Vienn'a, 4. Maiu. Diarele din Marburg annuncie, ca principele eppu St. pischnegg dede unu cerculariu contra legiloru confessionali. Cerculariulu fu publicatu in tota dieces'a sa de pre amvonulu besericiloru.

Berlinu, 4. Maiu. Tiarulu rusesc cerceta eri pre belliducii Wrangel, Moke si Manteuffel, dupa aceste se dusese la Bismarck, la care inainte de ce a veni Tiarulu princ. Gortsiahoff petrecu tempu indelungatu.

Sanghai, 4. Maiu. Unu tumultu mare de chinesi attacku suburbiulu francesu gefuindu pre locuitori si aprindendu-le casele. Politia puscu in tumultu, si fiindu mai multi nimeriti numai decatu morira. Ordinea fu restituita prin voluntarii chinesi inarmati si prin marinari streini. Pre langa tote aceste se temu noue turburari. Coloni'a anglesa a masse neattacata.

Madridu 3 Maiu. Contra la Piy Magall fostu presiedinte allu republicei spaniole intentara omoru, ce in fine nu le succese.

Bursa de Vienn'a, 2. Maiu 1874

Metallice 5%	69.75
Imprumutulu nat. 5%	73.55
Sorti din 1860	104.75
Actiuni le banc	977.—
Actiuni le instit. de creditu	157.50
Obligatiuni rurale ung.	74.50
„ „ Temisiane	74.—
„ „ Transilvane	72.—
„ „ Croato-slav.	76.25
Londonu	111.85
Argintu	106.15
Galbenu	5.—
Napoleond'or	8.96

ALESSANDRU ROMANU

Propriet., edit. si red. respundiet.